

Ringers en de Hermandad – deel 2

Huub Oome

In twee delen vertelt Huub Oome over zijn ervaringen als ringer met de politie. Smakelijke verhalen uit de oude doos die duidelijk maken dat de politie toen niet altijd op de hoogte was van de nut en noodzaak van het ringwerk, of zelfs maar van het bestaan van zoiets als een 'ringer'. Gelukkig is dat tegenwoordig anders. Hier deel 2 van Huubs vertellingen.

Industrieterrein Moerdijk

Het was in 1986 toen het Industrieterrein Moerdijk nog steeds niet van de grond kwam en de aan de landbouw onttrokken gronden van enige honderden hectaren geheel braak lagen. Sloten, poelen, rietruigten, wilgenopslag en zandopspuitingen hadden zich spontaan ontwikkeld tot een geweldig natuurgebied met een keur aan vogels in vele diversiteiten. Het gehele terrein was verboden toegang met toezicht daarop vanwege gevaarlijke plekken en stroperijen. Ik had van het Havenschap in ruste een vergunning om daar vogels te ringen. Het was een waar eldorado.

Bij een ingang van wat ooit een haven zou moeten worden was een steile wand achtergebleven van wel 3 of 4 meter hoog en gericht op het oosten. Onder aan die wand was een klein zandstrandje dat met weinig helling de afgraving in liep. Ideaal voor oeverwaluwen. Met een helper had ik daar enkele mistnetten voor de steilrand gezet om in een uurtje mijn slag te slaan. Nauwelijks bij de netten weg kwam de boot van de rivierpolitie binnen varen. Ze hadden ons bezig gezien met het zetten van de netten. Ze stuurden hun grote patrouilleboot recht naar de netten. Ik begreep uiteraard dat het ging om controle en wenkte hen om wat door te varen omdat daar waar wij inmiddels stonden, de oever zo steil was dat ze zouden kunnen aanleggen en van boord stappen. Daaraan hadden de heren het lak en legden een lange ladder uit waarover ze even later bij de netten stonden en mij op barse toon vroegen wat dat had te betekenen. Ik toonde hen mijn ringvergunning en de toestemming van de grondeigenaar. Een van de agenten vond het maar niks en vertelde dat zijn grootvader een boerderij had en dat hij wanneer de boerenwaluwen nesten in het kalverhok hadden hij niet meer in dat hok mocht komen. Hij vond het schandalig dat ik daar die beestjes vastpakte en een ring aan hun pootjes deed. Hij zou zich gaan beklagen bij alle instanties die hij maar kon benaderen. Zijn naam, Mudde vergeet ik nooit. Wellicht omdat ik als Brabander toevallig weet wat dat in het Fries is.

Ik heb hem gevraagd waarom hij niet voor hun eigen gemak en om mijn ringwerk niet te verstoren op mijn vraag was ingegaan om de boot 50 meter verder af te meren. Hij "wist zelf wel waar hij wilde afmeren" kreeg ik te horen. Daar had ik me niet mee te bemoeien. Doordat die politieboot daar lag en wij voor de netten en vliegopeningen stonden was de boel dusdanig verstoord dat ik meteen de netten opnam. Mijn naam werd genoteerd en ik zou er meer van horen. Ik heb hem en zijn collega toen ook verteld dat ik een ervaren ringer was en de vogels niets overkwam. Ook dat ik een fervent natuurbeschermer was en zelfs controleur vogelwet en natuurbeschermingswet, ofschoon dat corps kort tevoren was opgeheven door het ministerie waaronder het viel. Ik heb hen aangeboden om voor de dienst waaronder zij vielen op een tijd die hen schikte een voordracht met dia's te komen geven over het vogeltrekonderzoek van het Nederlandse Vogeltrekstation.

Ik kreeg een week of wat later een uitgebreid schrijven van de Dienst Rijkspolitie te Water

vol met verwijten en bedreigingen. Er stond ook in dat ik als controleur vogelwet kort tevoren was ontslagen en dat daar wel redenen voor zouden zijn geweest. Ook dat ik goed wist dat ik fout zat omdat ik bij hun controle zoete broodjes had staan bakken. De brief stond vol nonsens die Mudde gewoon uit zijn duim had gezogen.

Ik heb het er uiteraard niet bij laten zitten. Meteen het VT en Vogelbescherming op de hoogte gebracht en een brief naar de staf RP te Water in Dordrecht gestuurd. Ik werd uitgenodigd om naar Dordrecht te komen. Ik heb geschreven graag een gesprek te hebben en dat ik hen liever bij mij thuis zou ontvangen of op hun politiestation in Drimmelen, waar ik toen woonde. De commandant en zijn adjudant, beide in indrukwekkend uniform en opgenaaide hoogwaardigheidstekens, kwamen naar de politiestation in Drimmelen afgereisd. Het was nogal wat met het hele verhaal. Dit vergde terdege onderzoek dat enige weken of langer kon duren. Uiteraard lieten ze zich omtrent mijn persoon voorlichten door de Schipper van de RP te Water en z'n mannen van de post Drimmelen. Als natuurbeschermer en bestuurslid van de Vereniging Behoud Biesbosch had ik met deze politiemensen uitstekende contacten.

Weer werd ik uitgenodigd op de post Drimmelen en zaten de kopstukken van de RP te Water uit Dordt er weer. Het was allemaal een misverstand. Er werd excuus aangeboden en ik werd volgestoken met pluimen en veren. Ze leken wel jaloers op mijn status. Ik wilde een brief waarin ze alle aantijgingen terugnamen en excuus op schrift. Het eerste kreeg ik, het laatste niet. Zo werkt dat niet bij de overheid. Het was al met al een heel vervelende ervaring waarin duidelijk was dat de politiemans in kwestie dom, onbenullig of zelfs kwaadwillig was. Zijn leidinggevers waren er erg verlegen mee. Ik heb het idee dat hij snel een andere werkplek had.

Stijlrand Moerdijk Terrein geprolongeerd

Een jaar na het bovenstaande had ik met mijn ringmaat Harry van Vugt een paar mistnetten staan voor de oeverzwaluwen kolonie die ik hierboven al heb beschreven. Het was in juli om ongeveer 17.00 uur toen we uit ons zicht boven op de vlakte van de stijlrand autoportieren hoorden dichtslaan. Er hingen nogal wat oeverzwaluwen in de netten die we één-voor-één leegmaakten en inschoven. Dat kostte toch wat tijd en omdat er niemand kwam kijken nam ik zelf maar een kijkje daarboven. Dicht bij onze auto stonden twee grote personenauto's waarvan bij een er van twee portieren wagenwijd open stonden. Er was niemand te zien. Nieuwsgierig ging ik kijken terwijl Harry de laatste vogels in zakjes stopte. In beide auto's lagen zowel enkele dubbelloops- als kogelgeweren zo voor het grijpen. Met mijn verrekijker keek ik over een groot moerassig terrein waar ik in de verte 4 mannen haastig zag rondlopen. Even later zagen ze mij en kwamen als hazen op me afgerend. Toen ze op enkele honderden meters waren genaderd en zagen dat ik bleef staan bleven ze hijgend als renpaarden gewoon stappen. Bij me gekomen werd ik meteen afgesnauwd van wat ik daar wel niet deed en dat dit streng verboden terrein was, etc. etc. Nadat ze waren uitgehijgd en geraasd was Harry ook weer boven en heb ik hen verteld dat we toestemming hadden daar vogels te ringen en dat we dat achter de stijlrand hadden gedaan.

We zagen op het terrein nooit iemand. Het was immers streng verboden je daar op te houden. Niemand mocht ook tussen die plek en de Sassenplaat, die er pal voor ligt, varen. Toch bleek dat iemand de politie had gebeld en ik ben ervan overtuigd dat dit de RP te Water is geweest die immers de enige waren die in die buurt mochten komen. Ondanks dat daar dus geen scheepvaart was voer de RP te Water daar vaak rond. Wij waren steeds zo geconcentreerd bezig dat we nauwelijks rondkeken.

De mannen in rimboekleding zeiden dat ze op hun bureau een telefoontje hadden binnen gekregen dat er werd gestroopt op die plek. Vastbesloten als ze waren de onverlaten te

pakken waren ze naar die plek gerausd, uit de auto's gesprongen en het veld in gerend waar de stropers moesten zitten. Erg nauwkeurig was de plaats delict dus niet aangegeven en de stijlrand hadden ze links laten liggen. Toen ik hen er op wees dat we er zo met hun geweren vandoor hadden kunnen gaan of hen zelfs daar mee hadden kunnen bedreigen als we echte harde stropers waren geweest stonden ze met nog rodere koppen te stamelen dat dit inderdaad niet handig was geweest. Ook deze lieden zagen voor het eerst in hun leven een Vogelvergunning F voor het vangen en ringen van vogels. Met een handdruk vertrokken ze.

Handen omhoog!

Het was eind augustus dat Harry van Vugt en ik het op de watersnippen hadden gemunt langs natte randen ruigten op het Moerdijk Terrein. Er kwamen ook kwikstaarten en diverse vogels in de struiken slapen. We hadden er de handen vol aan. In de schemering ringden we de laatste vogels. Ik had mijn Peugeot familiale met een grote achterklep daar naar *'the middle of nowhere'* geloodst. Achterin lagen de ringen en de papieren, etc. en hadden we licht. Met een hoofdlamp op ruimden we in het donker de netten op. Terug bij de auto verruilden we de laarzen voor schoenen en schonken een kop koffie in die we, gezeten op klapstoeltjes achter de auto, op ons gemak opdrongen en praatten over het verloop van de avond. Het waren heerlijke momenten in een ringersleven. Plotseling werden we vanaf de voorzijde van de auto in een felle lichtbundel gezet en klonk het op niet mis te verstane intonatie en sterkte *"handen omhoog"*. Wat er op zo'n moment door je heen gaat is ongelooflijk. *'Stroper, politie, overvaller'*? Ziet hij dat we geen kwaad in de zin hebben, moet ik me op de grond laten vallen, zitten blijven met de handen omhoog en ziet hij dat? Van dit soort belevenissen in m'n leven weet ik dat het menselijke brein sneller is dan de beste computer. Het was stikdonker en de lichtbundel scheen heen en weer. Als hij even van me af scheen zag ik terwijl ik ging staan in het vage terugslaande licht een hoofd zonder pet op doch met een gericht pistool in zijn hand. Direct er achteraan *"politie, politie, handen omhoog"*. Hoe onverstandig ook, we staken geen van beiden onze handen omhoog. Ik riep *"niks aan de hand, we zijn vogels aan het ringen"*. *"Blijf stilstaan, geen beweging"* klonk de duidelijk nerveus opgewonden stem. Een meter of 10 rechts van de auto priemde plotseling ook een lichtbundel uit het riet. Ook hij riep *"stilstaan"*. We deden dat gedwee. De lantaarns schenen naar de grond en uit het donker stapten twee politiemannen in uniform. De pistolen verdwenen in de holsters. Wij waren wel flink verrast, doch niet echt geschrokken. Achteraf gezien wonderlijk maar we waren zo zeker van ons onberispelijke gedrag dat we er instinctief van uit gingen dat ons dus niks kon overkomen. Achteraf is het toch een risicovolle belevenis geweest. De agenten waren uiterst nerveus en foeterden hoe we het in onze hersens haalden om daar in een soort van niemandsland in het stikdonker eerst met licht te lopen zwaaien (de hoofdlampen) en dan achter een auto te weg te kruipen. Ze hadden *"uit eigen veiligheid"* hun pistolen getrokken en waren echt boos dat we hen in verlegenheid hadden gebracht om ons zelf in groot gevaar te brengen. Ik heb hen toen gevraagd of zij misschien te vaak naar de TV-politieserie *'Miami Vice'* keken. We hebben hen koffie aangeboden, maar sacherijngig en geschokt als ze waren hoefden ze niet. Achter hen aan reden we het gebied af en sloten het grote ijzeren hek waarvan ook zij de sleutel bleken te hebben.

Later belde ik steeds, als we wisten dat het laat zou worden, tevoren de politie dat we in het veld zouden zijn. Daar konden ze niet speciaal rekening mee houden werd me verteld omdat ook ik gecontroleerd moest kunnen worden. Daar had ik niks tegenin te brengen. Ik heb wel gezegd dat pistolen gevaarlijke dingen zijn in handen van een zenuwachtige gewone agent die stropers, die misschien gewapend zijn, wil vangen en dat ze die dingen dus beter in hun zak kunnen houden.

In mijn geval zou het VT best een kogelvrijvest hebben kunnen verstekken.

Huub Oome